

Natalia Ginzburg (suom Elina Melander): Rakas Michele

Koti (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/>)

/ Natalia Ginzburg (suom Elina Melander): Rakas Michele (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net:443/natalia-ginzburg-rakas-michele/>)

Natalia Ginzburg (suom Elina Melander): Rakas Michele

RIITTA VAISMAA – Ristiriitainen tasapaino

Ehkä hänen oli vaikea olla kaikessa rauhassa, sanoo veljestään Michelestä tätä kenties parhaiten ymmärtävä sisar romaanin *Rakas Michele* loppuvaiheessa. Michelen levottomuuteen oli tosin muitakin syitä. Kirjeet ja kertojan teksti vaihtelevat italialaisen Natalia Ginzburgin (1916-1991) kirjeromaaniksi mainitussa teoksessa. Roomalaista perhettä ja tuttavapiiriä yhdistää

melkoiseksi hulttioksi piirtyvä päähenkilö, joka saattoi olla paljon muutakin. Kirjeitä kirjoitetaan ja lähetetään joulukuusta 1970 lokakuuhun 1971. Kirjeiden ja muun kerronnan kuvaamat asiat eivät etene kronologisessa järjestyksessä.

Pienessä teoksessaan Ginzburg kuvaa erään italialaisperheen dynamiikkaa herkästi ja tarkasti, vaikka itse päähenkilö kertoo vain niukasti itsestään ja tekemisistään. Kirjeitä kirjoittavat etenkin Michelen äiti Adriana ja sisar Angelica sekä ex-tyttöystävä tai ainakin seksikumppani Mara. Äiti kirjoittaa pitkästi ja paljolti itsestään ja tunteistaan sekä kertaa perheen vaiheita. Hän ei saa vastauksia pojaltaan. Mara on juuri saanut vauvan, jonka isä voi olla Michele tai yhtä hyvin moni muu. Mara kirjoittaa kaikille ja kaikista niin paljon, että häntä voi lähes pitää toisena päähenkilönä, vaikka häntä ei sido itse perheeseen juuri mikään ja tuttavapiiriin mikä tahansa.

Mara tuskin on osallisena Michelen ja tämän ystävien salaisessa elämässä. Hän olisi kerrassaan liian naiivi ja epäluotettava. Hän itsekin kuvaa itseään valehtelijaksi. Hänen mielestään tuntemattomien seurassa on mukavinta olla, koska heille voi vapaasti valehdella.

Rakas Michele ei koostu vain kirjeistä, joissa puhutaan tunteista, etenkin kaipuusta. Kolmannen persoonan kertojan jaksoissa käydään läpi, mitä todella tapahtuu.

Rakas Michele saa lähtövoimansa Italian politiikan vastarintaliikkeestä, vaikka pääosa tekstistä käsittelee ihmissuhteita ja niiden haurautta. Rahaton kuljeksija, jonkinlainen taitelija Michele lähtee yllättäen ja hyvin nopeasti Lontooseen, vaihtaa Englannissa maisemaa tiuhaan ja päättyy lopulta Hollannin Bruggeen. Hän pakenee poliittisia vastustajiaan, vaikka ilmoittaakin perheelleen jättäneensä politiikan. Poliittiset kannat Ginzburg kertoo lähes kaikista henkilöistä. Ei toki Marasta, joka ottaisi minkä tahansa aatteen, jos siitä saisi rahaa ja katon päänsä ja vauvansa pään päälle.

On kiinnostavaa ja kiitoksen ansaitsevaa, että Aula & Co on 2020-luvulla nostanut esiin Natalia Ginzburgin, italialaisen 1900-luvun kirjallisuuden merkittävän mutta ainakin Suomessa melko tuntemattoman kirjailijan. Hänen pääteoksenaan pidetty *Kieli jota puhuimme* ilmestyi suomeksi 2021 ja sai hyvän vastaanoton. Nyt *Rakas Michele* täydentää kuvaa yhteiskunnallisesta

ajattelijasta. Ginzburg oli itse Italian parlamentin jäsen 1983-1987. Hänen ensimmäinen aviomiehensä joutui fasistien murhaamaksi, ja hänen perheenjäsensä olivat poliittisesti aktiivisia.

Roanin *Rakas Michele* voi lukea ihmissuhteiden sekä erään perheen ja tuttavapiirin verkoston kuvauksena. Eri henkilöiden katsantokannat samoihin asioihin luovat kiinnostavan jännitteen varsinkin, kun ne eroavat paljonkin toisistaan. Lisämausteensa tuo se, kun henkilöt voivat muuttaa mielipiteensä lähes päinvastaisiksi jopa samassa virkkeessä. Minua kiinnosti enemmän romaanin yhteiskunnallinen ulottuvuus, salaisuudet, joista osaa saa vain arvailla. Kirjailijan oma aktivismi- ja poliitikkotausta saa etsimään pinnaltaan aivan rauhalliselta näyttävästä elämästä salaperäisiä merkkejä. Kun Michelen kohtalo paljastuu, se korostaa teoksen poliittista kertomusta.

Ginzburg kirjoittaa keveän tuntuisesti, vaikka taustalla on eroja, kuolemaa, yksinäisyyttä, sairautta. Kirjeiden kirjoittajat, etenkin äiti ja Mara, joiden runsaassa kerrontatavassa on yllättävää yhtäläisyyttä, arvostelevat negatiiviseen sävyyn milloin ketäkin. Kirjailija saa aikaan huumoria ja huvittuneisuutta, kun vasta tyhmäksi leimattu henkilö saattaa jo parin rivin päästä olla hyvinkin älykäs. Kaikki henkilöt arvostavat älykkyyttä.

Michelen perhe on vakavarainen, ainakin vanhemmat. Isä, joka kuolee aivan romaanin alussa mutta joka on mukana vielä mm. ex-vaimonsa Adrianan muistoissa ja arjen ajattelussa, on poikansa tapaan kuvataiteilija. Ginzburg ei kerro, mistä isä on saanut varallisuutensa tai mistä äiti. Kirjailija ei anna juuri viitteitä siitä, mikä on Michelen vanhempien suhde vastarintaliikkeeseen. Isän tärkeimmäksi kirjaksi hän kylläkin mainitsee amerikkalaisen kommunistitoimittaja John Reedin teoksen *Kymmenen päivää, jotka järkyttivät maailmaa*. Äiti vaikuttaa sen verran itsekeskeiseltä ja naiivilta, että hän tuskin edes tietää poikansa puuhista. Hänestä poika on hippi ja tuuliviiri. Hänen mielestään isä, jonka kanssa Michele on elänyt vanhempien avioeron jälkeen, ei ole kunnolla kasvattanut poikaansa. Hän uskoo pojan lähtevän Lontooseen veistokouluun, vaikka lähtö on epäilyttävän pikainen ja vaikka poika on jo muutaman päivän kuluttua Sussexin maaseudulla ja taas kohta Leedsissä.

Rakas Michelen keskeisiä hahmoja ovat Michelen ystävät ja perheen tuttavat, moniaalla toimivat ja hyvin avuliaat Osvaldo ja Ada. He ovat eri osoitteissa asuva pariskunta, jotka elävät sovussa ja mm. huolehtivat yhdessä yhteisestä tyttärestä. Osvaldolla on vaatimaton antikvariaatti, jonka kellarissa Michele on majoillut ja jonne majoittuu sittemmin Michelen englantilainen ystävä.

Pitäisi tuntea 1970-luvun Italian poliittista elämää voidakseen tehdä vedenpitäviä tulkintoja Ginzburgin henkilöistä ja heidän motiiveistaan. Epäilen Osvaldon kaikessa vaatimattomuudessaan ja hiljaisuudessaan olevan keskeinen tekijä vastarintaliikkeessä. Antikvariaatti ei voi tuottaa niin paljoa, että se kattaisi Osvaldon epäitsekkään elämän.

Adan rooli voi olla vielä keskeisempi. Hän tuntuu voivan järjestää asian kuin asian, ja hänellä on huomattavasti varoja, vaikka hän ei näytä olevan missään työssä. Hän pystyy mm. järjestämään muutamassa tunnissa Michelelle matkustusasiakirjat, jotta tämä pääsee matkustamaan Lontooseen. Vasemmalla kädellä Ada hoitaa Adrianalle tämän uuteen taloon puhelimen. Sekä Osvaldo että Ada auttavat myös Maraa, joka tosin tuntuu sotkevan kaikki apuyritykset. Ystävä- ja tuttavapiiriin kuuluu myös kustantaja Colarosa, jonka yritys ei ole millään mittarilla kannattava. Kustantamon vaatimattomien teosten kannet muistuttavat sosiaalista realismia. Mies on kuitenkin hyvin varakas. Sisarista Angelica tietänee jotakin veljensä tekemisistä, koska veli pyytää sisartaan hävittämään kellariloukosta aseensa ja hankkimaan avioliittoon tarvittavat asiakirjat.

Michele asuu hetken Lontoossa. Pieni periodi maaseudulla päättyy, kun Michele lähtee erään tytön perässä Leedsiin. Ei kulu kuin muutama viikko, kun hän onkin Leedsissä menossa naimisiin itseään kymmenkunta vuotta vanhemman amerikkalaisen ydinfysiikon kanssa. Michele mainitsee yhdessä harvoista kirjeistään, että nainen kuuluu USA:n kommunistiseen puolueeseen. Avioliitto solmitaan pikaisesti. Se kestää kahdeksan päivää. Michelen tuntenut poika Leedsistä vakuuttaa sittemmin Osvaldolle, että kahdeksan päivää olivat onnellisia. Avioliitto lienee ollut epäonnistunut peitetoimi. Michelen kujanjuoksu jatkuu Bruggeen, minne nuoren miehen pako vainoojiltaan kulminoituu.

Ginzburgin vahvuus on kerronnan viehättävä ristiriitaisuus. Näennäisen kepeä ilmaisu ja henkilöiden puolihuolimaton elämä kätkee ankaria kohtaloita. Kaiken keskellä Adriana miettii jumalaa, jos sellaista on, kokonaan ei kai voi sulkea pois sitäkään mahdollisuutta. Onnen mahdollisuutta puntaroivat eri henkilöt. Elina Melanderin suomennos välittää oudon tasapainon onnistuneesti.

Natalia Ginzburg: *Rakas Michele* (Caro Michele). Suom. Elina Melander. Aula & Co 2024. 176 s.

Riitta Vaismaa on kirjallisuuskriitikko

« Previous:

Karel Čapek (suom Maria Bui):
Koiratarinoita (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/karel-capek-koiratarinoita/>)

Next:»

Nancy Fraser (suom Sauli Havu ja Danika Harju): Kannibaalikapitalismi
(<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/nancy-fraser-kannibaalikapitalismi/>)

admin

Vastaa

Viesti

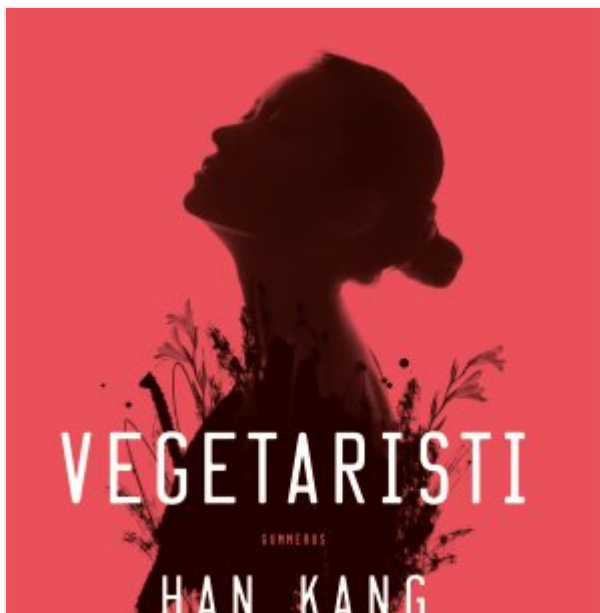

Lähetä viesti

This site uses Akismet to reduce spam. [Learn how your comment data is processed \(https://akismet.com/privacy/\)](https://akismet.com/privacy/).

Han Kan Nobelisti 2024 ! [Anna Pehkorannan essee *Vegetaristi* romaanista \(https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/han-kang-vegetaristi/\)](https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/han-kang-vegetaristi/)

Han Kanin lyyrinen proosa sekä tekstin läpitunkeva visuaalisuus ja hetkittäinen maalauksellisuus muodostavat lähes hypnoottisella tavalla häiritsevän kontrastin romaanin monin paikoin groteskeille ja väkivaltaisille tapahtumille.(Anna Pehkoranta)

Proudly powered by WordPress (<https://wordpress.org>) | Theme: Content (<https://spicethemes.com>) by
SpiceThemes
